

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зб.
За границею:
В Америці 1 долл., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зл., Німеччині 750 зл.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. ч., Румунії 15 лей,
Болгарії 750 зл., Австрії
750 ш. — Зміна адреси і под.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Завдяки чому ПЕРЕ РАДІОН?

ВІДПОВІДЬ ЦІЛКОМ ПРОСТА:

РАДІОН пере завдяки високій вмістимості досконалого мила в по-
рошковій стані та білить в наслідок добування кисня.
РАДІО 4 заступає цілком ручне прання і білення на сонці.
РАДІОН заощаджує білля, бо під гарантією вільний від хльорку.

1.	2.
„SATURNIA“ S. Ake. Wydział „RADION“ Warszawa Skrzynka pocztowa 149.	Прошу вислати безплатно пробки „РАДІОН“ Назва: _____ Місцевість: _____ Ближня адреса: _____ дпо — Львів

Купон ч. 2. треба вивести на стороні тексту поштової карти
а ч. 1. на стороні адреси.

Просимо віддати наш кіоск на **СХІДНИХ ТОРГАХ** в павільоні №
хімічного промислу (ч. 5.)

Виключні продуценти
С. А. „САТУРНІЯ“

Представник на Львів **І. Штрменгер**, Колонія 4.

Ліга Націй.

Женева, 10. вересня 1926.

Предсідник Зборів Ліги Німеччини після отворення міністерського засідання запросив німецьку делегацію, щоб вийшла на салью нарад. Коти німецька делегація, себто мін. Штресман, держ. секретар Шуберт і дир. департаменту д. р. Гавс увійшли до сали, роздалися невмовкаючі оплески. Німецька делегація зайняла місце, през. Німеччини у привітальній промові зазначив, що всі народи радіють, що Німеччина приступає до великого діла мира.

Штресман заявив, що Німеччина співпрацюватиме якнайкраще в усіх завданнях Ліги. Від хвилини повстання Ліги минуло 6 літ, з того видно, якої еволюції треба було, щоб політичне положення уложилось так, аби можлива була участь Німеччини в Лізі. Ніякий нарід, що належить до Ліги не ризикне зовсім із свого власного нащ. життя. Німеччина ще перед

приступленням до Ліги старалася співпрацювати в мирному дусі, чого доказом м. н. ініціатива Німеччини, яка довела до заключення лькарських пактів. Доказом цього роземні трактати, заключені майже з усіма сусідами. Нім уряд промовляє в імені більшості німецького народу, коли каже, що з найбільшою відданістю братиме участь у всіх завданнях Ліги.

Після Штресмана фр. мін. зак. справ Бріян заявив, що народи покладають великі надії на нинішній день. Нинішня подія булаб неможливою без ініціативи Ліги. Нинішня хвиля криє в собі для народів велику надію і обітницю: Ніколи вже більше війни, ніколи вже більше кровавих і брутальних рішень, а лише рішення шляхом роземного поступовання і права. Франція бажає приступити до співпраці в дусі примирення. Німеччина може числити на добру волю Франції. Бесідник остерігає перед толеруванням у Лізі нездорового націоналізму, бо це ослабило би Лігу, а лише сильна Ліга може принести мир і добробут.

В друкарській організації незвичайно активну участь брали українські друкарі, нерідко несучи її на своїх плечах. До основників „Вз Помочі“ належали українці Ст. Гучковський й Я. Сенюк. Основником „Огнища“ був відомий поіор соціалістичного руху в Галичині Ос. Давидюк. На протязі 50-ти літ українські друкарські робітники вносили багато праці і жертв для здвигнення могутньої друкарської організації. І тепер головою „Огнища“ є українець Андрій Кусик (мил. року був теж українцем Воля Кудильський).

Витякнувши велике свято львівських друкарів, дозволили собі висловити побажання, щоб українські друкарі діїшли якнайкраще до такої сили, щоб не лише Україні займали становище головної організації, але щоб вона позбулася одностороннього, виключно польського характеру.

Еспанія виступила з Ліги.

Еспанський уряд оголосив комунікат із повідомленням, що Еспанія виступає з Ліги Націй.

Біржа.

Гривні.

Курс долара в гривні у приватних оборотах 694 при тендерній трохі сирійській.

Золота.

Положення на біржі і поза біржою без зміни. Тенденція істерична. Настрий своїйний. Пшениця нова львівська з негалицькою достовірою 4375, пшениця нова селянська з нег. дост. 3975, жито нове з нег. дост. 2925 овес новий з нег. дост. 2330.

Нові заворушення в Греції.

Стрілянина в Афінах. — 100 осіб убитих. — Стан облоги.

Відень, 10. вересня 1926.

З Афин прийшли вістки, що Греція переживає нову революцію. Там збунтувалася республіканська гвардія проти уряду, тому парламентський війська оточили будинок казарми гвардії. В тім самім часі налізла відомість, що ген. Пастірас маршує на Афіни. Збунтовані віддали заяву, що піддадуться, оскільки війська уряду, що їх облягали, уступається. Конділіс прийняв цю умову, але як тільки парламентські війська відступили на площу конституції, з казарм гвардії випали два важкі гармати і стали стріляти як намір самою, так і на нарід, що зібрався на площі конституції. Парламентські війська почалися здобути в наступі один з тих самоходів, на другий очинили до невідомої експлозії, так, що шість людей загинуло. В час боротьби

видили нечаяно відділи комуністів, що на власну руку ста і стріляли до військ уряду. Боротьба тягнулася 4 години, поглотили понад 100 жертв в убитих. Ген. Конділіс проголосив стан облоги в цілій Греції.

Конділіс заявив перед кореспондентом „Н. Фр. Прессе“, що команданти т. зв. республіканської гвардії мали без сумнію виконати державний замах. Арештовано кількох провідників монархістів, які також підбурювали толпу і брали участь в уличних боях проти уряду разом з комуністами.

Вечірні газети повідомляють, що після початкових успіхів республіканської гвардії і толпи прийшла поразка. Війська уряду привернули акції спокій, уряд є знов паном положення.

Історичний день.

Львів, 11. вересня 1926

День 8. вересня 1926. день, в якому прийнято Німеччину до Ліги Націй і наділено її постійним місцем в Раді Ліги, називає західно-європейська преса історичним днем. І справді тріумфальний вхід післявоєнної Німеччини до „палати націй“ є одним з найбільших досягнень німецької дипломатії. Виклята зі суспільности держав, обтяжена безчисленними закладами побідників, частинно окупована, обложена безконечною контрибуцією, — так сказатиб — інтернована „на сухому хлібі і воді“, — післявоєнна Німеччина зрівнялася з великанами-побідниками не так в обов'язках, як в правах. Вислови радості з того приводу не лише розсаджують рамки німецької й антантської преси, але й сама Ліга, до якої вступ Німеччини був на протязі довгих літ заборонений, узагає притягнення до спільної німецької республіки одиниці з найбільших своїх успіхів. Цикл настроїв дав вислів в ентузіастичних словах президент цюгорічного Збору Ліги Німеччини, вітаючи в п'ятницю (10. ч. м.) німецьку делегацію, на що скромно, але з почуттям своєї сили і значіння відповідав Штресман. Вчорашнє привітання німецької делегації було доповненням, святочним виявленням історичного дня.

Довго тягнулася справа прийняття Німеччини до Ліги Націй. Творачи цю установу міжнародної співпраці держав, побідники лишили Німеччину поза дверима „палати націй“, приморюючи тим чином до найбільшої середньо-європейської могутності, хоч покороної, карні санкції, думаючи тим способом тримати на своєму воловоді побіджених. Німеччина стала збoku, далеко від шляхів політики побідників, працювала в тиші і скупленні, формально піддаючись всім „декретам“ побідників, а в дійсності саботуючи їх на кожному кроці, у вільній грі зміцнюючись політично, цементуючи свої внутрішні шліни, працюю і жервеністю всього громадянства без різниці класів відбудовуючи горду німецьку націю економічно.

Німецька довоєнна дипломатія не належала до найкращих і найзручніших. Занадто маркована певність себе, непомірна гордовитість, почуття духовної і фізичної сили, голуючи цієї останньої продовжували акти, які своєю брутальністю відпихали від Німеччини її супірники, а навіть союзники. Та біда і скрута можуть дуже багато навчити, очевидно, тільки талановитих. Навчили вони й Німців. Німецька дипломатія переродилася у важких часах лихоліття. Вона не тільки викресала з себе живість, рухливість, але й зручність та гладкість, що довело до скорой зміни оліїї у відношенні до Німеччини не лише в таборі протестантських супірників, але й католицьких ворогів. Німеччина своєю гучною дипломатією амала все виявити свою необхідність у великому концерті європейських і світових держав протиставляючи антантському блоку свій союз із аневандженням Зах. Європою більшостичним державним твором. Так було в Генуї, так йшло намагання загнудати Німеччину, — так було недавно в Бед-

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакції не відповідає.

СКЛАД ФУТЕР ФІРМИ
С. ФІШЛьвів, Гетьманська 24. Тел. 1960.
ФІЛІЯ в ТЕРНОПОЛІ

відомості, що надійшли вже своїми транспорт найновіших моделей, паризьких і відомості як також великого роду шкільні, які поручаю по дуже низьких цінах (на десятих частках).

ТЕАТР „БАГАТЕЛЯ“

Рейтана 3.

Вині і шоденно о годині 8. вечір
Пст! Пст!дуже весела фарса П. Даньського
Галльо! Галльо! Галльо!

режисер І. Відомий

АХ ТАК!

бомба на одну дію в 3 відслонках.
Початок о год. 8. веч. кінець 10-15.
Каса відкрита від 11. рано до 2. попол.
і від 5-ої до кінця вистави.

літських вузкекопів аж по день 28. серпня привезено до Англії 2,600,000 тон чужого вугля. В тому значну частину привезено з Польщі. Наслідком того значно пінився польський вугільний промисел, а це значніше поправилося подороження польського робітника - вузкекопа. Отже на страйку англійського виходить добре польський і німецький робітники. А деж тоді оспівана міжнародна солідарність?

— **Україніа.** У віденському шоденнику „Reichspost“ (ч. 237 з 28-ого серпня) поміщено фейлетон Т. Ф. Майзельса про „Невідомі музеї і скрині Етнографічного Музею“, в якому окреме місце присвячено предметам українського народного мистецтва з Галичини й Буковини. — Артур Зеегоф містить у „Франкфуртер Цайтунг“ (ч. 650 з 1. IX) про нові російські фільми й згадує при тім про національні фільми поодиноких радянських республік, між ними і про фільм „Тарас Шевченко“.

— **Справлення похмбкк.** У вчорашньому числі „Діла“ в заголовку статейки про увітнення інж. Пайкарта зайшла помилка. А саме замість „Великих алодітв пускають“ має бути „Великих злочинців пускають“. Це очевидно в розумінні тих, що ало чинили державному скрббові, а не але чинили долари.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це наведення фортеці, це повний захист в добі лихотіття!

3 просвітнього руху
на Волині.

Освітній зїзд у Рівному.

В порозумінні з деякими представниками „Просвіти“ рівненська Рада „Просвіти“ взяла на себе ініціативу скликання освітнього зїзду українських культурно-освітніх установ та організацій Волині на день 26. вересня с. р. в 10. год. рано в Рівному в такому денним порядком: 1) Справа приватного українського шкільництва. (У зв'язку з поширенням статуту У. П. Т. на всі українські землі під Польщею). 2) Справа фізичного виховання. (Поширення, деталізація існуючих спортивних та пластових гуртків). 3) Шкільні й методи організації. (Докази про діяльність з місць). 4) Об'єднання просвітницької праці. 5) Санкціонування Юліана „Просвіти“. 6) Вільні питання. Передбачається, що з огляду на важливість поставлених питань нікого з запрошених не вважатиме на зїзді і що кожна рада „Просвіти“, кожна існуюча приватна школа й організація делегує на зїзд кількох (від 2—5) найважливіших своїх членів, кожна запрошена на зїзд персонально особа обов'язково приїде, щоб поставлені на денний порядок питання могли бути всебічно обговорені, щоб прийняті постанови були авторитетними і каретні, аби сам зїзд і названий згладив ілюзуючо. Стараємося про дозвіл на зїзд Рад „Просвіти“ в Рівному взяти за себе і неж сумніємо, що дозвіл буде. Тому просимо перевести підготовку пра-

цю до зїзду, обставити делегати і обов'язково прибути. На зїзді будуть теж делегати з Галичини. В інтересах організації і для орієнтації щодо величезної поглибленої сали для засідань зїзду просимо негайно і не пізніше 15. вересня повідомити про свою згоду на участь у зїзді, а також про кількість і особистий склад делегатів, що прибудуть на зїзд. — Рада Товариства „Просвіти“ в Рівнолу.

Відозви і комунікати.

Комітетан Академічного Дому до відома.

На своє прохання о дозвіл на переведення „Тижня Студента“ на терені станіславського воєводства одержав Науковий Т-во ім. Шевченка таке повідомлення: „Увагаючи про роботу з дня 7. серпня 1926 зібрання на зборання складок в годині на цім Т-ва Науков. ім. Шевченка в окрузі воєводства станіславського в часі між 6—11. вересня 1926 виключно під управлінням, що не тільки квестується ученикам і ученицям в переходи, що особа квестуючи при столічках мусить сидіти при них прийнявши по дві особи, пушки мусить бути замкнені на колодки або замки і о печатні печаткою Т-ва узагальнюючого збірку.“

Може бути також введена й інша система збірок, пр. при помочі картончиків, заосмотрених печаткою Товариства з означенням (дружком) квоти, котрі би квестуючи були обов'язані видавати офіційно в місце відділку.

П. Т. Комітет обов'язаний буде в термін 3 днів по укінченню збірки подати до тут. відомості вислід збірки і вказатися зі способом ужиття зібраної квоти.

З такого дозволу Т-во, розуміється, скористати не могло, бо:

1. Дозвіл прийшов швидко 6. вересня, то є в день, котрий вилучений до часу збірки.
2. В дозволі поданні умовина збірки, яких не можна було заздалегідь передбачити і в цьому напрямку збірку підготувати, а які зовсім інші від умовин дозволу тернопільського воєводства. Коли хотіли підготувати збірку на терені станіславського воєводства згідно з дозволом — на те треба більше тижня часу, отже на збірку не лишилося б вже ні один день.

3. На збірку призначено шість будніх днів, а в одній неділі чи святі, хоч збірку в наших обставинах найкраще переводити в святі дні.

З уваги на те збірка булаб засуджена згоря на неспадку. Т-во ім. Шевченка не користуючи з дозволу, а неспадку рідко до станіславського воєводства нове прохання на переведення „Тижня Студента“ на терені згаданого воєводства в дні між 1—15. жовтня с. р.

Тому комітет „Академічного Дому“ на місцях, як що такі повторилися, не повинні роздумуватися, а чекати далішніх вказівок Головного Комітету, а там де Комітетів ще нема, повинні такі негайно повторитися і зголоситися до Головного Комітету „Академічного Дому“ у Львові (Науков. Т-во ім. Шевченка, Львів, вул. Чарнецького 26).

Тому, що в перших дні жовтня частини академічної молоді, як може найбільше поможти в переведенні збірок, розділяється, треба, щоб всі виїзжаючі студенти залишили добре організовані гурти молоді, що лишаються на місцях, які припинували у свій час збірок.

Дальші вказівки подається в окремих комунікатах.

Науковий Т-во ім. Шевченка у Львові.

ПОЗІР!! СІТКІВКАРИ!! ПОЗІР!!

Український Львівський Клуб Сітківкарів устроює за рахунок Спортивного Союзу загально-кравецьке змагання у Львові в дні 19, 20, і 21. вересня с. р. Роздані будуть: одна мандарина клубова нагороді і 3 індивідуальні нагороди. Зголошення письменно і устною у п. Нішковського товариство „Спорт“, Львів, вул. Осолінських 8, до дня 15-ого вересня. Проситися усіх сітківкарів з провінції, які перечисляють оповістку, подати даліше знайомим, що грали або грають в сітківку.

Український Львівський Клуб Сітківкарів:

Голоза: 4—? За секретаря: Шеларович, інж. Вінцовський.

Посмертна згадка.

Анна Стефанович, владителька реальності в Добрянках. Широк, померла дня 9. вересня 1926 в 79. році життя. Похорон в суботу рано. В. П. П. 482

Меланія Раковська, уличена семінаристка, донька О. Йосифа і Івани Раковських, померла по довгій і тяжкій недугі в 24. році життя. Вічна її пам'ять!

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Бисевського у складі 30 осіб виступає: Субота 11. IX. Галичина. Неділя 12. IX. Галичина.

П. неділя 12. IX. П. неділя 12. IX. Виступок 14. IX. П. неділя 12. IX. Середя 15. X. П. неділя 12. IX. Четвер 16. IX. П. неділя 12. IX. Пятниця 17. IX. Субота 18. IX. Неділя 19. IX. Понеділок 20. IX. Герезани. 193 25—

До відома всіх студентів, що вступили на гуманістичний факультет. А. К. Кандидати на перший рік гуманістичного вступу, що внесли подання о прийнятті до 10. вересня, можуть бути прийняті до деканату в дні 12—14. вересня, до особистої явки, через що присутність у Львові в тих дні в їх інтересі необхідна. 1—1

Кооперативно-просвітні курси в Дубні. Дубненське Українське Понітове Т-во „Просвіта“ уряджує з кінцем жовтня с. р. в м. Дубні безплатні кооперативно-просвітні курси, на яких викладатимуться: історія кооператив, організація кооператив, товариства, кооперативне право, економіка, діловодство і інші; 6 теорія і практика просвітної роботи, історія „Просвіти“, бібліотечна справа, просвітницьке діловодство, ведення записаль, зборів і інші. Утримання і помешкання курсантів виключно на їх кошт. Бажаючі прослухати курси зможуть негайно записати заяви на адресу: Рада Дубненського Понітового Українського Т-ва „Просвіта“, Дубно, вул. Паненська ч. 18 (Канцелярія Т-ва „Просвіта“). 1—1

Прогулянка „Пляж“ до Янова, Фійни, Крехова під проводом п. інж. Мураха в неділю, дня 12. IX. Збірка о 7. год. в залі год. днів, відїзд о 7.25. Ходу окол 25 км. Поворот на 8. год. вечером. Харчуйтеся зі собою. 1—1

Новий шкільний підручник. Цією книжкою вийде апробований Кураторією Л. Ш. О. новий шкільний підручник п. з.: Німецька граматика (діалог мовляв по німецьки й по українськи) для всіх клас середніх шкіл. Автором цієї книжки є проф. Володимир Калинович.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

80 СОТ. коштує одна ложка до чаю — з хінського срібла у Мандлі, Коперника 14 проти кіна Коперник.

1 ЗОЛ. 50 СОТ. коштує одна ложка, ніж або вишкі з хінського срібла у Мандлі, Коперника 14. проти кіна Коперник.

1 ЗОЛ. 70 СОТ. коштує один ніж з хінського срібла у Мандлі, Коперника 14. проти кіна Коперник. 432 4—10

ВДОВА по лікарні приймає заможніші панни на мешкання здорове, сонливе, опіка, фортепи. Зголошення Адміністрація „Панська“. 460 3—3

ПОКІЙ фронтоний до винаймлення для 2-х паночок з удержанням і фотелією вул. Обозова 2. і. пов. на право. 469 2—3

ДВОХ учеників, або учениць на станцію приймає урядничу родина на доглядних усях. До гімназії дуже близько, вул. Тереси 2. Б. II. поверх двері на ліво. 484

ПРОСИМО Александра і Марію Карпачів віддати довг з 1914 р. сиротам по Модесті Горницьким. 478 1—1

МІШАНКА ІНТЕЛІГЕНТНА, не вибаглива, а скупують часна, літ 36, до заряду дому, кухні, гадзівства, скелю, бурси і т. н. в місті, або на селі. Ручень і дівчакнення Уряд парохіальний в Борині. 491 1—3

УЧЕНИЦЯ з ліпшого дому найде станцію і батьківську опіку емент. науку фортепелю у Заричних, Станісла 8/1, (біля Хоружини). 483 1—1

2 учеників приймає на станцію емент. судая Крещинських 15, партер, Миронівці. 479

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Дентистичне заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/11.

Пилькування й винищення зубів без болу. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пациєнти з провінції полагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. урядовців та студентів значна знижка та полехіи в сплатах. 395 8—10

Накладом УПТ. — Рідної Школи вийшли друком

ГРЕЦЬКІ ВПРАВИ

для IV. і V. кл. сер. шкіль. — Ціна примірника 6 зол.

Головний Склад в книгарні УПТ. Львів Руська 2

Певорядна кравецька робітня
Василя Лукавевського

абсолютна парижської модифікації в Жидачівці,

приймає на доглядних усях різного роду замовлення на кравецькі роботи так жіночі як і мужські з матеріалів повисоких Бельських і закордонних фабрик. Замовлення виконуються точно і спідно після найновіших мод.

Замовлення з провінції виконуються точно на час. 49)

„ЕКСТЕРНІСТА“

Концесіональні наукові Курси

ЕВАНГЕЛІЙСЬКА ШКОЛА

вул. Кохановського

ВСТУП на курси: 1) натуральний гімназійний (гуманістичний тип і математично-природничий); 2) натуральний семінальний; 3) курс доповнючий до натур. семінарії для гімназійних і ліцеєвських абітурієнтів; 4) курс гімназійних шесті і чотирирічної. Науку уділяють найкращі спеціалізовані професори державних шкіл середніх. Дирекція уряджує від 5—7. Місячна оплата 30 зол. 470 2—3

Журнали

ВЗОРИ

ПРОІ

МАНЕКІНИ

449 1—2

Р. ПЯНДАУ

Львів

Чарнецького ч. 3.

Машини

до писання

Ю. Ломага,

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Сексевича ч. 9.

Тел. 28—70.

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Ю. Ломага,

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Сексевича ч. 9.

Тел. 28—70.

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Ю. Ломага,

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Сексевича ч. 9.

Тел. 28—70.

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Ю. Ломага,

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Сексевича ч. 9.

Тел. 28—70.

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Ю. Ломага,

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Сексевича ч. 9.

Тел. 28—70.

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Ю. Ломага,

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Сексевича ч. 9.

Тел. 28—70.

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Ю. Ломага,

Вайсера майстерня для направи всіляких бюрових машин. 185 44

Неділя 12. вересня 1926. День Українського Студента у Львові

Громадине міста Львова! Не забудьте в той день про тих, яких маємо виховати на обороні прав народу. Не минайте століть, при яких чекають на Вашу жертву на „Академічній Дім“. Облекіть важку долю українського студента!

Мушиш бути мовою!

стало прихильником по випробуванню пачки шпінтового екстракту АГРУМІНА. Генеральне представництво на Польщу: **ТІТАНИ, Львів Різняцька 6.** (2474) 75—75

3 українського Закарпаття:

— **Усування учителів-Галичан із Закарпаття.** По відомостях, які надходять із Закарпаття, усування українських учителів-Галичан з народних шкіл відбувається систематично, а навіть і на доручення польського консула в Кошицях. Досягнуто 22 учителів, а до кінця грудня ц. р. мають звільнитися ще 23. Симпатії населення по стороні звільнених учителів. Коли прим. в селі Широкий Луг населення розвідалося, що їх учителя звільнено, явилось до нього масово і запропонувало йому, що громада внесе від себе прохання, щоб його залишили в селі даліше.

— **Ліквідація української торговельної школи в Ужгороді.** В своїй ході на знищення українського шкільництва на Закарпатті можуть брати Чехи занотувати новий подвиг: ліквідацію української торговельної школи в Ужгороді. Зробили це хитро. Навіть дітей до 1 класу не приймали, відсилаючи їх до Севлюша, і таким чином насильством нібито малого числа зголошених школа підпадає ліквідації (зі зголошених 7 опірних до 1 класу 5 спалили при вступному іспиті). Ще й хваляться, що до 1 класу чеської торг. школи зголошалося аж 57 учеників, з яких прийнято 38, але не подають, що в тому числі є 21 дітей Жидів і 13 дітей чеських заводок-уридовців.

Пам'ятайте, що всякі збірки на надгробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на шабличку книжечку ч. 7910.

НОВИНКИ.

— **Конфіскація.** Наш орган стріда вчора 84-та з черги конфіскації в цьому році. І так в статейді „Амністія і влада“ сконфісковано два уступи, викреслюючи навіть місце про невинність „комуністичної друкарні чи друкарської машини в помещанській пос. Батина, хоч перед трьома днями у всій пресі, також у львівській, був оголошений комуникат Нез. Хлоп. Партії, в якому опрокинені афезивні вискази. З передовиці „Слова і вчинки“ скреслено аж аять близьких і менших уступів, в яких безумовно не було нічого „антидержавного“. Особливо бездумно обійшовся пресовий прокуратор в тими уступами, де в зазначеному підлобні факти з доби тав. шкільного плембінту, факти загально відомі і у нас в своїй часі надібно позначати і коментувати. Навіть скреслено заголовок про безсильність б. віцепрем. Тугута, хоч ми сам признавалися до тієї безсильності перед всезильністю Ст. Ірабського та його апарату перед сев. Черкавським і пос. Хрущаким, що в своїй часі теж у нас було подано і неконфісковано. А колиб хтонебудь хотів на основі сконфіскованих і неконфіскованих місць, передовиці виробити собі погляд на те, що „вільно“ писати, а що ні, то мусів би прийти до пересвідчення, що уряд Бартеля

частинно можна критикувати, але б. хісно-пастівські уряди і їх дилізність є неспорушною сватістю, що остає під особливим охороною п. прокуратора. Навіть в пошлюк про запис українських дітей до українських шкіл скреслено уступ про те, що би українські діти не записували до чужих шкіл. Словом: шпінтні білі плями виказують, що вже скінчилися „Східні торги“ і заграничні гості відхити у спояси.

— **Насильний „дар народом“.** Перед нами відтинком грошево переказу Данила Пасичинченка з Риповень, який переслав гонорар одному з львівських адвокатів. На відтинку угорі червоний 5-тистотковий значок з білим написом: „Dag n r dowy 3. maj“. Видно, що поштові урядовці, замість виконувати свої обов'язки, невольні сторони, які мусять послугуватися польською поштою, до насильних датків на ворожі нам цілі, очевидно, враховуючи їх в поштову належність. Може би поштовикана влада звернула увагу своїм репним, „патріотичним“ урядовим на недовольне здирство українського населення та вказала їм, що хто хоче збирати на „Dag narodowy“, то нехай робить це на вулиці, а не в уряді, оплачуванім населенням.

— **Українські пам'яткові таблиці.** Небагато їх у нашому краю! Кільканадцять таблиць у честь Шевченка, декілька в честь Шашкевича (головно по церквах), де кілька на спомин інших людей або подій, головно на спомин учасників війни — от і все... Ах, правда! З принаду 10-літній смерті Франка відслонено у нас пось 2 чи 3 пропам'ятні таблиці (Коломия, Ходорів), хоч була добра нагода уфудувати сотки таких видних слів і доказів нашої культурності й нашої пістизму та відчуженості для поета-каменяря і хоч така гарна, тревала пам'ятка коштує зовсім небагато. Але видно, що нам ще далеко хоч би до наших сусідів, які стараються закрити й утравалити на нашій землі при допомозі пам'ятників і пам'яткових таблиць пам'ять кожної визначної людини, кожної події з національного життя. Пора нам хоч тепер направити занебране і подбати в кожному місті й більшому селі про здвигнення пам'яткових таблиць у честь наших заслужених людей і погібених учасників війни.

— **„Український Верховинець“.** Коломийський „Голос Дяків“ заповідає появу ілюстрованого, безпартійного, аполітичного часопису (наразі місячника) п. н. „Український Верховинець“, призначеного головно для Гуцулів, Буковин і Лемків. Адреса нового часопису така: Коломия, Видавництво „Запоріжжя“, вул. Микевича ч. 51. „Український Верховинець“ ще не появився, але його редакція (до речі кажучи: анонімна) обіщало помістити на своїх сторінках фотографії тих митців, що приєднають їй принайменше 5 передплатників.

— **Наука в міських школах значиться 15. п. м.** В четвер попозудні відбулася у Львові конференція в справі епідемії краєухи і звязаного з нею початку шкільного року. В конференції взяли участь усі чинники, відповідальні за санітарні відносини у львівському воєністії. Проводив д-р Мікозайський. Конференція висказалася проти дальшого скорочування науки. Таким чином наука у львівських школах значиться невідлучно 15. п. м. В сільських школах наслідком замшачення, викликаного

Відгукм оня.

Слово до П. Т. Читачів.

Неодим П. Т. Читач здивується і вже здивувався, що так мало появлялось моїх фейлетонів. Але хто читав мій фейлетон „Неправильна рецепта“, той міг додуматись, чому саме я не писав.

Знаю, що багато людей не повірили мені, мовляк — удає тільки слабого. Ім і в голову не спаде, щоб я міг колинебудь захворіти. І смерті напевно колись умру, але не від слабости, а хіба від сміху. Просто розгочуся тай луску!

А тимчасом я таки був слабкий, втратив гумор до речей, що кожний легко зав'язав по мійшій фейлетоні.

Рідко відлигаєся я під рубрикою „Відгуків“, а ще рідше появляються мої фейлетони.

Не тільки моя в тій вина.

Фабрикант мила Шіхт, поденарованим тим, що я свого часу рекламував трином рідного промислу — мило „Мута“, зазвися на моє постійне місце і дал кілька своїх анонсів. Очевидно, мої фейлетони мусили зажасти.

Після того вже мало-мало не прийшло до публікації могого фейлетону, але бібліографія перешкодила. Я спокійно і з правдою християнською покорою ждав на свою чергу і таки діждався. Беру чачисис у руки й очам своїм не вірю: Е! Слово даю — е! Мій автентичний фейлетон.

міністерським обліжниками, наука зачалася в рідних речинках.

— **Скнижський заручений а дочкою Форда?** Часописи принесли вістку, що б. прем'єр Олександр Скнижський заручився а дочкою Форда, найбільшого у світі фабриканта автомобілів. Посаг його нареченої внісності покину „тілкий“ мід. дол., пізніше наші їй ще дещо. З такими гримми готов Скнижський здобути й польську корону, тимбільше, що свого часу висувано вже кандидатуру самого Форда на польський королівський престол.

— **Слоацьке національне свято.** Дня 29. м. м. відбулося в Турчанському Св. Мартині посвячення величавої палати „Матині Словенської“ і відслоніня пам'ятника словацького письменника-будителя Світозара Гурбана Вавського (1847—1916). На святі був сам президент Масарик, більшість міністрів і всі єпископи Словацьчини та непроганди маси народу. Делегатом ужгородської „Просвіти“ був посол Августин Волошин, що виголосив привіт від закарпатських Українців.

тому не оминайте нагоди, виповніть негайно повинні замовлення і вишліть 462 до фірми 2-10

БАНКОВИЙ ДІМ
О. ГРИСС
Львів — 2-ого Мапа 3

Прошу прислати негайно Львові на-
сеної моторії..... черток по
4 зол.,..... позачинков по 20 зол.,.....
шлях по 4 зол. Навескижність а квоті
..... зол. переказом чеком П. К. О. —
почтовою переказом — прошу писати
за підписом.....
Ім'я і назвисько.....
Докладна адреса.....

том з моїм підписом. Зали є тільки а правопіс, але й вони не марноші: замість багаті написано багачі. Ця вада наддипломатична, мій зовсім львівсько за-
ключує: коли є горіть, то мусить бути гарячий, а коли є гарячий, то мусить бути багаті! Зрештою — все було добре тільки в цитаті а Тачини є мала помилка. Бо має бути „у туй“, а не „у туй“. Воно ніби не знати, чи не помилка, чи може поправка. Закажию п. коректорів, що а був би так написав, як саме він поправив, але Тачина трохи ліпший поет і написав ніякше.

Та якби там не брати, факт остає фактом і а знову вийшов у права виконуючого обов'язки фейлетоніста.

Довкола мене набиралось досить тем. Всі вони простіся на світ і не дають мені спокою ні адець ні якомі. Розходяться тільки, чи зможу я їх привести на світ такими, як мені здаються: веселими і повязючими? Чи дозволить на це моя здоров'я?..

Кажуть люди, що сміх помагає на житі. Коли це правда, то я маю претенсію до всіх читачів, яких колись мої фейлетони служили при шлуноків боліх. Нахай вони тепер лічать мене, а коли вийдуть а буду їм дати помагаєти.

Кожик їм це не властись, то мені не лишиться нічого, тільки перейти з рубрики „Відгуків“ до рубрики „Посмертних агадок“ або „З українського життя“..
I. Skarlin "Linka."

— **Пам'ятник кардинала Мерсе.** якого нарізавом Фоті називав „найвишачішою моральною особистістю світової війни“, мають здвигнути в Бельгії. Почин до здвигнення того пам'ятника дали ріжкі союзи французьких учасників війни, що розписали вже збірку на згадану ціль. Пам'ятниковий комітет у Франції видав уже медаль з образом того заслуженого бельгійського кардинала, яку продають на дохід будови пам'ятника. Головою комітету є Жорж Скапін, голова Унії воєнних інвалідів.

— **Підручник українознавства,** з узгадненням географії, історії, історії культури, мистецтва, мови, економіки і т. ин., вийде незабаром під редакцією Т. А. Прахолька накладом Державного Видавництва України й видавництва „Рух“.

— **Українська сцена в „Уфі біля Зоо“.** Виставляючи інтересний фільм Туринського „Царський Кур'єр“ а Наталією Ковальковою і Можухином, управа найбільшого в Берліні кінового театру „Уфі біля Зоологічного городу“ встала в програму відіспівання українських пісень а оригінал. Численно зібрана публіка прем'єра мала отже нагоду почути відомий дует із „Запоріжжя за Дунаєм“. „Чорна хмара по діброві“ а дуже доброму виконанні. При цій нагоді саід агадати, що незалежно тому в другому великому кінотеатрі при Туринтрасе виступала довгий час група українських танцюристів і танщилося добрим успіхом.

— **Українська Громада а Берліні** відновлює, після нахашійної перерви, свої товариські сходни, що, починаючи від 18-ого вересня, відбуватимуться що тижня а годині 8-їй вечером у помещанстві „Української Домівки“ (Шварцтеубург, ул. Віланда, 37).

— **Чисельність Компартії а СРСР.** Московська „Правда“ подає, що на основі найновішої статистики виходить, що ВКП нараховувала з дня 1. червня ц. р. мільон членів. В тому було 340 жінок, а 420.000 умовних членів т. зв. кандидатів до партії.

— **Хто заробляє на страйку** англійських вуглекопів. На основі урядової статистики стверджено, що від початку страйку ан-

ліні, коли зводжено на бічні до роги львівські пакти.

Німецька пропаганда, німецька дипломатія, німецька робітничість, сила німецького інтелекту, технічні здобутки, торговельна звинність, переконання подвійної бухгалтерії на терен чистішої політики, — все це доказувало необхідність Німеччини у великому концерні держав.

Зміна опінії світу у відношенні до Німеччини мусіла довести до зміни настроїв. І хоч Німеччину виклинуло за борт європейської державної суспільності, хоч її банітовано, то однак скоро виявилося, що такий важливий чинник не може довго оставати поза ріймиками Ліги, якщо її організація має мати реальну вагітність. На протязі шести літ з трибуни Ліги Націй відзиваються голоси і поклики, які визнають Німеччину, щоб вона вступила до Ліги Націй. Згодом ті голоси і поклики перемінюються в прохання — в міру того, як зростає внутрішня сила і зовнішнє значіння Німеччини.

Після довгих зусиль і заходів німецька дипломатія прийшла до переконання, що прийшов день, в якому німецький народ може заісти у держав „вольних колі“, вольних під кожним оглядом, звільнених з важких пут програної. Перед сімома місяцями на столі Ліги Націй найшлося писмо німецького міністра закордонних справ з побажанням Німеччині стати членом Ліги. То сталося з лютого ц. р. В березні скликано надзвичайний Збір Ліги Націй для поладнання цієї справи. Однак деякі побідники заважали обставині вхід Німеччини в „палату націй“ такими, хоч би тільки формальними передумовами, які імітували Каносу. Комісія Ліги Націй прихильно зустріла побажання Німеччини під умовою, що перед прийняттям вона викаже сповнення деяких застережень версальського трактату (справа повного роззброєння тощо). Одночасно згопшення Німеччини супроводжало передумову негайного призначення її постійного місця в Раді Ліги. Корисне вирішення цього домагання було основною передумовою ходу Німеччини в Лігу. Сповнення цього домагання викликало паніку з латинському і в підпорядкованому йому славянському таборі Ліги. Латино-славянський табір відкинув тоді питання реконструкції Ради Ліги, домагаючись постійних місць для Бразилії, Іспанії й Польщі. Німеччина, а вкупі з нею й германсько-протестантський табір під критичним провідом Злучених Держав настоювали на одиничній віддачі постійного місця в Раді Німеччині. На березневій сесії не прийшло до вирівнання цих розходжень. Справу відложено до осені, щоб виграти час для компромісного ладання розходжень. Хід тієї три загально відомий. Збір Ліги Націй в дні 8. ц. м. одного-лосно (48-ма голосами) прийняв Німеччину до Ліги Націй і наділив її одиницю постійним місцем в Раді. Німеччина своєю розумною політикою виграла на цілій лінії. Компроміс виявився в тому, що одночасно збільшено кількість постійних місць з шести на девять. Негативною стороною тієї розв'язки є покищо те, що два місця в Союзі Націй (Бразилії й Іспанії) остали порожніми. Та в колах Ліги панує оптимістичний настрій, що ця відсутність є тільки тимчасовою, переходовою, що обидва загігані латинські посестри вернуть в склад Ліги.

Німеччина своєю розумною політикою, в кожному моменті рахуючись з реальними можливостями, посвячуючи формальні речі для історії, для справи скріплення своєї нації віднесла велику дипломатичну перемогу і довела до дня, який навіть її противники і супротивники називають історичним днем, днем тріумфу ще недавно банітованої німецької нації.

Жіночі модні матеріали

Шовки, Полотна
Мужеські сукна

1630

45—7

ФІРМА
РОМАНЗУБИК
Бівів, Галицька 16.

VIII. Конференція С. І. Е.

В 191 числі „Діла“ з 31. серпня ц. р. подали як короткі інформації про початок 8. конференції Міжнародної Студентської Конференції (С. І. Е.), що відбулася цього року в Празі.

В конференції, що почалася буда 18. серпня, наступила буда 21. і 22. серпня перерва, в якій учасники оглядали важливі чеські історичні пам'ятки. Вже 23. серпня конференція відновила свою працю. І саме про далішній її хід даємо сьогодні інформації.

В часі перерви українська делегація отримала в Празі та оглядала виставку, влаштовану Центральним Союзом чесько-словацького студентства. На виставі було й дещо українського, як збірки фотографій, публікації „Студентський Вистік“, „Поступ“ та інші.

По перерві поповнився склад конференції представниками-обсерваторами з Китаю і Португалії. — На засіданні першої комісії забирали вперше слово представник Полудневої Америки (Аргентина), що висловив бажання співпрацювати з С. І. Е.

Для більшого зближення та кращого обзнайомлення з чужинними студентами українська делегація запросила всіх представників (крім Польки, Москвали і Румун) конференції в гостину до Української Господарської Академії в Подєбрадах.

Перше пленарне засідання після перерви було повне сцен брання. На ньому вислухано з великою повагою привіт президента Ч. С. Р. Масарика. Настрої та атмосфера були до тієї міри пересичені „братолобієм“, що рішення переганяти справу надання дійсного членства Голландії. Одногослосно рішення прийняти Голландію умовно до 1. грудня, коли вона має поладнати всі формальності. — При тій нагоді Румуни заманіфестували свою гостинність, запрошуючи Виконавчий Комітет на засідання до Бухаресту. — В мирному настрою й покійчилось це засідання, а по ньому удалася делегація на чай до голови м. Празі д-ра Бахса. В прийнятті взяло участь і 4-ох українських делегатів.

24. серпня — це день селазійного українського успіху. III. відділок 3-ої комісії в складі проф. Говєра (Англія), Орелєвського (Україна), Саселла (Швайцарія), д-ра Селля (Мадярищина) і Так (Бельгія) одгослосно визнала переможцем в конкурсі проектів відділки С. І. Е. Голову „Спільні Студентів-Українців у Німеччині“ збірника Федора Ємца. Значення цієї асесітної перемоги України стане ясним, коли зважити під увагу, що в конкурсі прийняли участь слави майстрів-графіків Польки, Чехії, Данії, Шкоції, Англії, Півд. Африки, Швайцарії, Італії та Москвали (члени Орєсо). Всього було 250 проектів. Це перша міжнародна українська перемога!

Крім матеріальної отгороди (5 англійських фунтів) українське студентство дістало незрівнянну моральну нагороду: 9 різних народів лишилось позаду та українську відзнаку носитимуть студенти цілого світу!

По обіді розпочалося засідання 1-ої комісії для обговорення справ німецької й справ мови. Істота тих справ: притягнення Німцлі до С. І. Е. для чого треба змінити організаційну базу (замість державного принципу — принцип фаховий); допущення німецької мови нарівні з французькою та англійською.

На дискусію зружото 2 дні. — Два бляки — заступали шклом відмінні погляди. Будучи вірною становищу, яке Українці (ЦЕСУС) заняли у 1924 р. в Варшаві, українська делегація і цим разом висказала устами д-ра Ніжанківського свій погляд: рівність трьох мов, співпраця з німецьким студентством, навіть коли для того треба було наругити організаційний принцип.

Такі становище Українці своєю відважністю заіпонувамо англо-неутралітним студентським делегатами та самозрозуміло викликало — несприятне відношення противної групи. Це виявилось пізніше.

Анкета в справі мови випала на користь німецької мови. (Болгарія домагалася ще й одної славянської мови, а Естонія рівності всіх мов). Цікаво, що, коли Українці рішучо заявляли за трьома мовами, то Москвали були проти них, мови.

У висліді довгої дискусії знайдено аж заняті содомонове рішення: офіційною мовою (статутарною) стала тільки французька, мовами дискусії — французька, англійська, німецька та одна славянська. Останнє перейшло 9-а (ром.-слав.), 8-а (англ.-неутр.) та 2 здержалося (Латвія-Естонія). Маневр із славянською мовою — праця Французів, які в цей спосіб думали зменшити значіння німецької мови. Лиш дякуючи строганню 3-х з найменших держав, — це перейшло.

Але тут з'явилася нова трудність: яка славянська мова. Чехи скликали наряду Славян, але без України (поділка за становище в німецькій справі). На нараді станили проти себе Польки — за рівністю всіх славянських мов і та Болгарія з Югославією — за російською мовою. Врешті знайшли такий компроміс: „...“

приймається мова польська“. Компроміс остгено ціною обіцннки Польки притягати російської мови, що далі вони (Польки) нічого не матимуть проти російської мови. В тойже час українській делегаташ заіняли Польки, що вони й далі стоять на засаді рівноправності всіх славянських мов. (?)

Щодо притягнення німецького студентства до С. І. Е., то висловлено низку побажань і передано ту справу Викон. Комітетові.

Вечером 24. в „Національному Театрі“ на честь конференції відіграмо „Продам Нестеу“ Сметани. На виставі були 4 українські делегати.

По обіді 25. делегати приймали міністра торговлі Норвотка в огорді палату Вальдштайна. На прийнятті були всі Українці й пригласило конференції з членом комісії пропаганди (і прийняття нових членів) Швайцарцем Егером в справі прийняття Блорусії.

Проти Білорусії відкрито протестували Москвали й Більшовики, а скрито Польки. Українці заняли в тій справі рішуче становище й заявили, що якуть Білоруску справу з своїм перебуванням в складі С. І. Е. Це саме повторила українська делегація другого дня на письмі.

Комісія пропаганди після довгих нарад 26-го по обіді ухвалила прийняти Білоруску справу, як ниш емігрантські тепер не-територіальні групи — „вільним членом“. Коли це стало відомо, то представники різних делегаций поздровляли Українців, а Білоруский делегат Ерманенко зложив офіційну подяку на піддержку.

На пленарному засіданні заслухано завіт комісії пропаганди. Ухвалено інтерпретацію „members associates“ („з'єднані члени“) і прийнято в тому характері „Союз Студентів з Латинської Америки в Європі“. Одногослосно прийнято „вільним членом“ Білоруску. Під час голосування відсутні Польки, Югославіє, Болгарія та Москвали!

Далі прийнято завіт скарбника, обрано Швайцарця Габіха, представником С. І. Е. в Америці та заслухано першу частину завіту 1-ої комісії. Резолюції в німецькій справі та зміна 8. і 14. статуту перейшли одгослосно. Резолюцію в справі дискусійних мов прийнято 10 гослосами (4 було проти, а 5 здержалося).

Після прийняття представників Голландії, які повернули на само засідання, та зоруючої відповіди Голландії Беєрманна засідання закрито.

Вечером приймали делегатів мін. закор. справ Бенеш. Українців заступав д-р Ніжанківський.

27-го серпня продовжували працю комісії. В першій комісії прийшло до повного боротьби між бляками в справі утворення перманентної комісії. Бельгіці блялися, що та комісія має якортити функції Центрального Бюро. — Англіїці намагались перевести ту нову комісію, бо директором її, як потім виявилось і сталося, наперед визначено Махадэма.

Потім прийнято запрошення Італії відбуті IX. конференції по 1927 в Рим. Інші запрошення (Будапешт-Ціорік) перенесено на 1928—1929 рр.

Серед побажань, які піднесено в тійже комісії, найголосніше — підготовлення ревізії статутів (Швайцарец Егер).

Під кінець рішено призначити заступником С. І. Е. в Півд. Африці Бура Маркварда.

В комісії третій після прийняття всіх завітів переведено вибори на слідуєчий рік. Головою переобрано Махадэма, заступниками Полька Черніського та Швайцарця Боскарта.

В комісії п'ятій, яка між иншим займалася справами студентів-емігрантів, Польки зробили реверанс перед Москвалами (компенсація за мову!). Москвали Дорюфева запропонували вони на члена-кореспондента. Проти того запропестував український делегат Мухин і заявив, що Дорюфева може кореспондувати лише в справах московських студентів-емігрантів.

В год. 8-ий вечером делегати були гостями чесько-словацького студентства. Під час обіду ухвалено силу тоасти. На обіді були всі українські делегати.

Останній день конференції був занятий до обіду пленарним засіданням, а після відбулось спортове свято чес.-слов. студентства.

Пленум прийняв завіт всіх комісій. Після прийняття завіту 3-ої комісії забрав слово д-р Ніжанківський. Він висловив призначення голови комісії Махадэмою і імени Українці і відіснє це символічне значіння, яке має прийняття українського проекту відділки С. І. Е.

Всі присутні з великим зацікавленням розглядали прийнятий проект. Москвали кілька разів поздровляли Українців.

Одногослосно ухвалено затвердити умову з Центральним Союзом Студентства З'єднених Держав Півн. Америки в практичних справах.

Після завіту 3-ої комісії д-р Ніжанківський повторив заідає ще застереження української делегаташ в справі вибору Дорюфева. Зараз же по пленумі Українці

Білоруси та Грузини зложили на руки го-лоси 5-ої комісії відповіди з'явки.

При кінці засідання піднесено справу відімови югослав. урядом давати візи Мадарам, які хочуть студентства в Будапешті.

Югославне заявляло, що це неможливо, таї що вони зроблять належну інтервенцію.

Перед закриттям українська делегаташ пригаладо про запрошення до Подєбраді.

Промовами, Валиського, Палатова та Махадэма закінчено конференцію. Українській делегаташ роздали всім делегатам нововидану ЦЕСУС-ову брошуру про Українці.

На спортовому святі, яке задемонструвало великі сили чесько-слов. студентства, була інш частина делегаташ.

Рано 29-го грудня делегаташ відідали оспій пражській ярмарок, а в год. 13 в окремому ягоні 34 осіб, які репрезентували 13 делегаций, відідали до Подєбраді в гостину до українського студентства.

Про ці історичні відвідання на кштові місці, — тут лиш ствердити треба, що жаден міжнародний з'їзд не був так успішний успіхом Українців, як VIII. конференція С. І. Е. в Празі.

Пресові відгуки.

Українська активність на Бюнові — Карпатськоукраїнське питання. — Славянський інститут у Будапешті.

Берлін, 6. вересня 1926.

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ подає з Бухаресту, що національні меншости в Румунії підносять голову й організуються для оборони своїх культурних потреб, не звачаючи на систематичну наругу теперішніх опозитійних партійних членів „Сунатів“ (фашист.-монарх.). „Viertel“ (ліберальний), „Universal“ (літєр.-містський). В першій мій забрався до розбудови й скріплення своїх, до тім же вегетуючих, організацій буржуазної України, проти яких звертаються найбільше румунські нападні. Всіж такі накраїє аорганізовані Німці й Мадари, що своїм прикладом потягають другі народи.

Поважний ревалюційський подвиг „Revolution“ з 31. серпня містить оригінальний допис з Празі в справі останніх арштувань українських учителів і священиків під закидом „відділення Карпатської Русі від Чехословаччини“.

Дописувач стверджує, що самостійницький рух на Підкарпатській Україні сягає далеко ширше та глибше, ніж хто думав, і приймається та поширюється в наслідок поведіння чехословацького уряду, що не додержав своїх зобов'язань щодо заведення автономії в цілї переважно українській території, що від тогуюмою добровільно прилучилася до Чехословаччини, а навпаки поведеться з ним нає з своєю завоюваною колонією.

Дописувач уважає українське питання на Підкарпатській Україні в а жині міжнародні питанням, що має безпосередній зв'язок із справами, дотикаючим Союз Радянських Республік.

„Budapester Hírnap“ містить інтересну статтю в справі заснування окремого Славянського інституту в Будапешті на проз до побічних інститутів у Празі, Берліні, Парижі й Лондоні. Й домагається від наукових інститутів більшого залучення славянської, хочби вчє дального, що й Мадарський жовє більше число Словаків, Українців, Сербів та що „Мадарщина на малюд бути першою жертвою розбухлого славянського моря“. Не заікаючи на велике значіння славянства, мадроя наукові інститутції поліщують її шкони на боці й не виганюють її в пограми своєї діяльності. Схилий відділ Академії Наук, що має займатись студіюванням сїліи не славянських питань, мовить також від довшого ряду літ, хоч мадроя сї бібліотеки мають багато цінного наукового матеріалу.

По широкому світі.

Цісарєва Зита переїздить до Англії? Англійські часописи повідомляють, що булаша цісарєва Зита звернулася листовано до англійського короля з проханням дозволити їй переїхати на постійний побут до Англії. З таким самим проханням звернулася вона до ради амбасадорів.

Кінець революції в Іспанії. Мадридський уряд повідомляє, що в шлій Іспанії привернено спокій. Дещо тривожний настрій виклику тільки постава гарнізонів у подунавій Іспанії, де відкрито зброю проти Директорії.

Знов залізнична катастрофа. З Шікаго прийшли телеграми про нову залізничну катастрофу. А саме поїзд північно-західної шікагської лінії найхав на стації Куртленд на поїзд із прогульковцями, спричинивши смерть 8 осіб. Ранених є більше сотні.